

Poczują to samo

Z Mariuszem Więckiem,

studentem z Trójmiasta i poetą z Mrągowa, rozmawiała Katarzyna Enerlich

Czy jesteś prawdziwym literatem?...

Mam dyplom na wykonywanie zawodu. Proszę spojrzeć – tylko spojrzeć, nie przyglądać się. Podpis – Związek Literatów Polskich. Tam jest Czesława podpis, tu Wisławy. Trochę niewyraźny co prawda, ale cóż.

Radosne wspomnienie o ludziach z dzieciństwa?...

Oczywiście – Pan Wata. Wata i Więcek. Białe szaleństwo. Białe wiersze i biel waty cukrowej. On też jest artystą, tylko robi w trochę innej branży (z dorobkiem 30 letnim) - zresztą nie wiem czy nie ważniejszej.

Prorok we własnym kraju?

Zapewne zastanawiają się Państwo skąd się wziął Mariusz Więcek, tu przed Państwem, w Mrągowie, co więcej jest na tyle bezczelny, że chce czytać jakieś wiersze, które w dodatku sam zapewne napisał. Jak to. Dlaczego? Skąd on się wziął! Tato tłumaczył mi to na bocianach, mama była bardziej nieśmiała i mówiła o pszczołach. Ale chyba takie wytłumaczenie Państwu nie wystarczy. Poezja była we mnie zawsze, jednak dopiero teraz przechodzę trzecie stadium okresu dojrzewania, kiedy formują mi się poetyckie gonady, a pod językiem rośnie jakiś specyficzny gruczoł, który odpowiada za precyzję słowa. Lecz to stało się chyba wtedy, gdy umarł mój ojciec. Tischner mówił, że jakość filozofii bierze się z jakości naszego cierpienia i chyba podobnie jest z poezją.

Literatura?

TO jest chodzenie na przepaścią bez zabezpieczenia – finansowego, chodzenie nad Głębią bez zabezpieczenia psychicznego (proces twórczy dużo kosztuje, gdybym był na miejscu PZU nie ubezpieczałbym artystów).

Poeta w rodzinie?

Oczywiście zdajecie sobie Państwo sprawę, że połowa widowni na wieczorze autorskim to moja rodzina. Być rodziną poety – to nie jest łatwe. Ci ludzie jeżdżą ze mną po Polsce, wciąż zmieniając przebrania i tracąc fortunę. Ale chyba tak musi być. Uwaga do pięknych pań – pewna część widowni na wieczorach może jeszcze zostać moją rodziną.

A jakie myśli masz o polskiej poezji współczesnej?

O współczesnej polskiej poezji, a mam tu na myśli debiuty po roku 1990, mówi się złośliwie że więcej osób ją pisze niż czyta. Myślę, że to przesada, bo chyba jednak poeci starannie czytają konkurencję, więc czytających i piszących jest tyle samo. Można się zastanowić, dlaczego tak jest. Otóż winni są sami poeci. Oni zamknęli się w getcie skomplikowanych metafor, wyuzdanych teorii postmodernizmu, które często są ośrodkiem wiersza, torem po którym przebiega myśl.

Twoje podejście do wiersza?

O moim podejściu do wiersza... To są wiersze dla ludzi, a nie dla krytyków. Bardziej zależy mi na czytelniku spoza mojego getta literackiego, bo to jest jedyny sposób żeby wiersz wypuścić na wolność, dać się mu przespacerować do świeżej głowy.

Kim jest zatem pisarz, poeta?

Pisarz jest ekshibicjonistą, ale ekshibicjonistą szczególnym, bo rozbierając siebie rozbiera też innych. Nagość wynika ze szczerości, z tego aby przyznać się sobie do siebie. Czytelnik musi wyzbyć się wstydu dla własnego dobra i pójść za pisarzem do garderoby.

A natchnienie, muza, czy, jak kto woli, inspiracja?

Niedostateczność życia bywa czynnikiem inspirującym. Skoro twórczość jest zmyśleniem, fantazją, to przeżywając coś niebywałego w trakcie swego życia i traktując to jako źródło inspiracji, można tworzyć wciąż tylko autobiografię, która nie jest najlepszą literaturą. Moje wiersze są moją fantastyczną autobiografią. Pisanie zaś bierze się z braku. Kochając, pisałem o prostytutkach, chodzenie do nocnych klubów nastrajało mnie zaś romantycznie. Ta podwójność jest osią pisania. Nie chodzi o proste zaspokojenie braku, o akt kompensacji. Tu chodzi raczej o swobodę fantazjowania na dany temat. Przeżywanie miłości sprawia, że jak mucha w tej smole utykamy, zapominając o tym że te przeżycie może przybierać inne kształty i formy dużo bardziej wysublimowane. Dystans. O tym, co mnie inspiruje, dowiaduję się z już napisanego wiersza. To zaś, o czym wiersz jest, pokazuje się jeszcze później – po jakimś miesiącu, skoro autor jest tylko czytelnikiem swoich wierszy. To zaś, kim jestem, okaże się dopiero po mojej śmierci. Zresztą pytanie o inspirację to inaczej pytanie o to, czym wiersz był zanim stał się wierszem. Zapewniam, że nie ma zdarzeń bardziej trywialnych, niż te z których rodzą się wiersze.

Co w takim razie czytasz z tych rzeczy, które już ktoś napisał?

Wszyscy mistycy powiedzą, że mądrość bierze się z negacji, z oczyszczania umysłu z niepotrzebnej wiedzy. Ze skojarzeń, które zaśmiecają umysł. Ja szukam mądrości w sobie. Chcę najpierw poznać siebie, a dopiero wtedy zetknąć się tak naprawdę z innymi sposobami pisania, myślenia. Bo inaczej to cudze myślenie i przeżywanie mnie infekuje i się we mnie mnoży, przejmuję je i powielam w sobie stając się kopią. Wierszy szukam w sobie. Mądrości szukam w sobie. Jestem punktem zero, początkiem systemu, pierwszym wzorem, z którego zostaje wyprowadzony cały świat.

Nie byłoby dla mnie większego szczęścia, gdyby mój czytelnik mógł poczuć to samo, co ja czuję, gdy piszę wiersz.

Mariusz Więcek -

urodzony w 1983 roku. Poeta, twórca kabaretu Pomorskie Stowarzyszenie Absurdalistów. Publikował w Toposie i Autografie.

Otrzymał wyróżnienie w Konkursie Jednego Wiersza w ramach I Gdynskich Połówów Poetyckich (2003).

Student filologii polskiej na Uniwersytecie Gdańskim.

Niedawno ukazał się jego debiutancki tomik „Dar języków”.

Mariusz mieszka w Mrągowie.

Za (świat) obecny

dłaczego w nocy śni się
umarły ojciec
jakby nie miał odwagi

przyjść za dnia i pomówić
ze mną wytłumaczyć się
ze swojej śmierci

mnie może najbardziej
ale matce która wierzy
że ciepło znicza jest

daleką pochodnią jego
miłości a w każdej rysie
pomnika doszukuje się

tajemnego języka
umarłych
uczyłem się łaciny która
jest
martwym językiem ale z
nim

wciąż nie umiem się
porozumieć
może on się nie uczył
a może po prostu śmierć

uderzyła mu do głowy
i zmienił się nie do
poznania

21.01.2005

Przemiany

Tobie, Tato

mój ojciec umierał
o zmięczeniu
cicho nieobecnie

ciepły maj łez
władał
moją twarzą
dobry
sprawiedliwy król

składali mi
kondolencje

mówili bądź
dzielny
opiekuj się matką

tak naprawdę
mówili
o swoim własnym
smutku

powiadali odszedł

z prochu
powstałeś
był dobrym
człowiekiem

nigdy nie
uwierzyłem

w akt zgonu
pogrzebowy
wieniec

mój ojciec umierał

o zmięczeniu
a zza pleców

wyrosła mi
drugi cień

jego ciało
zmyślane

13.05.2002

Kiedy umrę

Zanim moje ciało
jak szachy
Po rozegranej partii
Złoża do pudełka

Będą działały się
rzeczy ważne
I straszne

Marzenia wyrwą mi
kleszczami
chirurgi
I przeszczepią
wypalonym

Z ciała
wykroją pocałunki
I włożą
w plastikowe torby

Na przyszły użytek
zakochanych
W sobie po urny

Lęki oddadzą do
sierocińców
Miłość wydadzą bliskim
Nadzieję wszczepią
chorym na raka

Wyleją w niebo
nieostrożnie
otwarte sny
Wyprężnięte
w żarna chmur

I zmielone na proch
Który spadnie pod
postacią śniegu

W zabawie dzieci
go zjedzą

A on w nich dorośnie

A potem będę czekał
odwiedziny tych

W których zostałem
pogrzebany

Pejzaż śmiertelny

lato rozrasta się
jak rak
powietrze
ma wysoką gorączkę

słońce dostaje
wylewu krwi do
mózgu
i spada
rozstrzaskując się
o fale
wieczór zapada
na ciężką chorobę

– noc

monitor pokazuje
ciągłą linię
horyzontu
wycięzione jest
ciało dnia

Bóg podłącza
kroplówkę deszczu